

1.9 Kotihoidon tuen kohdentaminen ja subjektiivisen päivähoito-oikeuden rajoittaminen

Työllisyysvaikutukset ja verotulot

Kotihoidon tuella hoidettavia 2-v. lapsia oli vuoden 2012 lopussa n. 17 000 (Kela). Tutkimustiedon perusteella uudistuksen oletetaan lisäävän isien perhevapaiden käyttöä. Tilastojen mukaan v. 2012 n. 5 % kotihoidon tukea saaneista oli miehiä. Olettaen, että isien kotihoidon tuen käyttö kasvaa 5 %:sta 10 %:iin ja että kaikki kotihoidon tuella olleet eivät ole saaneet tukea yhtäjaksoisesti, työmarkkinoille siirtyvien potentiaalinen määrä on 13800.

Tilastoista on arvioitavissa, että n. 50 %:lla kotihoidon tukea saavista äideistä on voimassa oleva työsuhde. Lisäksi on huomioitava, että osa tukea saavista äideistä on jo työllisinä. Tästä ei kuitenkaan ole tilastoa. Olettaen, että äideistä 15 % on jo työllisinä ja että 80 % kotona olevista (joilla työsuhde) siirtyy töihin, saadaan työllistyvien määräksi 4700. Tutkimuksen pohjalta voidaan edelleen sanoa, että osa tukea saavista äideistä, joilla ei ole vielä työsuhdetta, haluaa siirtyä työmarkkinoille ja onnistuu työn saamisessa. Tässä oletetaan, että tällaisia tapauksia olisi 10 %. Osa äideistä valitsee myös jäädä kotiin hoitamaan lasta ilman tukea, esim. puolison tulojen varassa. Kotihoidon tuen kohdentamisen vaikutuksesta työllisten määrän arvioidaan kasvavan n. 5000. Lisäksi jatkossa tukea saavan on itse hoidettava lasta, minkä takia osa jo työmarkkinoilla olevista tuen saajista siirtyy kotiin. Kokonaistyöllisyysvaikutukseksi arvioidaan **4600 henkilöä**. Lisääntyneen työllisyyden johdosta **verotulojen arvioidaan kasvavan n. 15 milj. eurolla**.

Päivähoidon kustannukset

Kunnalliseen päivähoitoon siirtyvien alle 3-v. lasten lukumäärän on arvioitu olevan samaa suuruusluokkaa kuin työmarkkinoille siirtyvien äitien määrä. Päivähoidon lisäkustannuksia arvioitaessa on hyödynnetty olemassa olevia tietoja päivähoitoon siirtyvien alle 3-v. lasten vanhemmista sisaruksista. **Päivähoidon nettokustannusten kasvun arvioidaan olevan n. 112 milj. euroa.**

Subjektiivisen päivähoito-oikeuden rajaaminen

Subjektiivisen päivähoito-oikeuden rajaamisesta koituvia säästöjä on arvioitu käyttämällä hyödyksi olemassa olevia tilastoja kunnallisessa päivähoitossa olevien lasten määrästä sekä selvityksiä siitä, mikä on niiden kunnallisessa päivähoitossa olevien lasten osuus, joiden vanhempi on kotona äitiys- tai vanhempainvapaalla tai hoitovapaalla. Lisäksi on tehty oletuksia siitä, kuinka moni rajoituksen piiriin tulevista lapsista siirtyy osapäivähoitoon ja missä määrin lapsia siirtyy esimerkiksi avoimen varhaiskasvatuksen piiriin. Kaiken kaikkiaan nettosäästöjä arvioidaan syntyvän n. 20 milj. euroa.

Säästöt maksetuissa kotihoidon tuissa ja lisääntyneet työttömyysturvamenot

Lapsen täyttäessä 2 vuotta jatkossa kotihoidon tukea maksetaan ainoastaan, jos lapsen hoito jatkuu kotona toisen vanhemman toimesta. Muilta osin syntyy säästöjä kotihoidon tuissa. Säästöjä arvioidaan syntyvän n. 64 milj. euroa. Tässä ei ole huomioitu mahdollisia kuntalisiä.

Uudistus tulee lisäämään työttömyysturvamenoja, kun osa niistä äideistä, joilla ei ole työpaikkaa, ilmoittautuu työttömiksi työnhakijoiksi. Ylärajaksi työttömien työnhakijoiden kasvulle on arvioitu n. 6200 henkilöä. Todennäköisesti kasvu jää tätä pienemmäksi, sillä osa äideistä ei hakeudu työttömyysturvan piiriin vaan hoitavat lasta kotona esim. puolison tulojen turvin. Työmarkkinatukimenojen kasvuksi arvioidaan n. 45 milj. euroa vuodessa.